

Nr 632

Av herr Olsson, Johan, om spridning av veckoledigheten.

(Lika lydande med motion nr 773 i Andra kammaren)

Den ökande fritiden, föranledd av en kortare arbetstid med 5-dagarsvecka och 4 veckors semester, medför starkt ökade anspråk på den av enskild företagsamhet och samhället drivna serviceverksamheten, på semesteranläggningar av olika slag, fritidsanordningar m. m. Genom den växande bilismen, som i stor utsträckning utnyttjas under fritiden, ställes stora krav på våra kommunikationer. Det stora problemet uppstår genom att fritiden blir koncentrerad till få dagar, »lediga lördagar» eller »julisemester». Under dessa perioder överbelastas serviceapparaten samtidigt som den kör med nedsatt kapacitet på grund av att även servicepersonalen med all rätt kräver ledighet när andra har ledigt. Mellan dessa koncentrerade toppar arbetar serviceapparaten med underbelastning eller är helt inställd, vilket i sig självt innebär starkt ökade kostnader för servicen i fråga.

Frågor i samband med behovet av ökad spridning av semestrarna är nu föremål för prövning av en statlig kommitté, tillsatt 1964 i anledning av motioner vid 1964 års riksdag. Efter vad jag kunnat finna är dock frågan om spridning av veckoledigheten ej f. n. under någon utredning.

Frågan om spridning av veckoledigheten har blivit mer och mer brännande de allra senaste åren, då en allt större del av arbetsmarknaden åtnjuter lediga lördagar året om. Problemen har ökat i och med att statliga verk, landsting och kommuner samt banker går över till fria lördagar. För den stora del av befolkningen som således arbetar i fem hela dagar av veckan är det naturligt att under lördagen utnyttja allmänna och enskilda servicetjänster, men den möjligheten blir alltmer beskuren. Därmed förfelas en del av syftet med den lediga lördagen.

En spridning av ledigheten till andra dagar i veckan ter sig därför alltmer angelägen. I viss mån kommer på sikt en förbättring att inträda i och med att industrier övergår till kontinuerlig drift. Det torde dock erfordras även andra åtgärder. Närmast till hans ligger tanken, att måndagen alltmer finge karaktären av en ledig dag av motsvarande slag som lördagen. Därmed skulle vinnas liksom hittills två lediga dagar i följd, vilket är ett starkt önskemål. Genom fördelning av veckoledigheten på två dagar skulle mycket vinnas. Serviceverksamheten skulle då inte avstanna eftersom man kunde skifta ledig personal mellan de två dagarna. Belastningen från allmän-

hetens sida skulle minska avsevärt eftersom ledigheten fördelades över två veckodagar. Detta skulle kunna innebära att den lediga veckodagen finge ett betydligt större värde, och i alla avseenden trivsammare samhällsfunktioner skulle uppnås.

Många problem finnes dock att övervinna. Inte minst torde anpassningen till skolans arbetsrytm vara svår att lösa. Detta bör dock inte hindra att problemet angripes. Över huvud taget finnes anledning att vidtaga åtgärder som leder till en »skiftvänligare» fritid. De dyra investeringarna i vår produktionsapparat kommer mer och mer att kräva ökad skiftgång och växlande ledighet om investeringarna skall bli lönsamma.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående möjligheterna att sprida veckoledigheten i syfte att åstadkomma en jämnare belastning på serviceverksamheten och skapa bättre förutsättningar för ett meningsfullt utbyte av ledig tid.

Stockholm den 26 januari 1966

Johan A. Olsson